

Вплив зони вільної торгівлі з ЄС на економіку українських регіонів: дискусія продовжується

20 грудня 2013 року в м. Києві Поліський фонд міжнародних та регіональних досліджень провів підсумкову прес-конференцію проекту «Зона вільної торгівлі з ЄС: очікування регіонів напередодні підписання Угоди про Асоціацію», який реалізовано Поліським фондом (м. Чернігів) у співпраці з Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій (м. Київ), другою робочою групою Української національної платформи Східного Партнерства та Асоціацією регіональних аналітичних центрів за підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

За словами *Геннадія Максака*, президента Поліського фонду, проект був спрямований на розгортання на регіональному рівні широкої дискусії щодо викликів та переваг створення Поглибленої та всеосяжної зони вільної торгівлі між Україною та ЄС (ПВЗВТ) напередодні підписання Угоди про асоціацію. Особливістю проекту стало залучення до обміну думками експертів з регіонального бізнес-середовища, місцевих споживачів, представників владних установ, політиків, громадських активістів, науковців. Тобто до неупередженого, прагматичного обговорення ризиків та ефектів ПВЗВТ були широко залучені місцеві експерти.

«Підготовка та реалізація проекту проходили на тлі позитивних очікувань щодо результатів Вільнюського саміту. Але, незважаючи на невідомість Угоди про асоціацію, напрацьовані нами матеріали та пропозиції не тільки не втрачають своєї актуальності, але й можуть бути використані для обґрунтування необхідності подальшого поглиблення економічної інтеграції з країнами-членами Європейського Союзу», – зазначив *Геннадій Максак*.

«Проведення дискусійних «круглих столів» у 14 областях засвідчило, що напередодні Вільнюського саміту в регіональних експертних колах переважала думка про економічну доцільність подальшого поглиблення економічної співпраці з Європейським Союзом», – повідомив Євгеній Романенко, віце-президент Поліського фонду. Під час дискусій в різних регіонах експерти доходили спільних висновків про те, що найбільший зиск від створення ПВЗВТ матимуть споживачі та великий бізнес. Серед безпосередніх переваг найчастіше згадувалася спрощення доступу вітчизняних виробників на європейські ринки, зростання обсягів експорту до країн ЄС. Регіональні експерти відзначали, що поліпшення інвестиційного клімату стане результатом впровадження прозорих „правил гри” та проведення інституційних реформ на державному рівні. Між тим ПВЗВТ несе для регіональних економік і низку викликів, найочікуванішими з яких є необхідність модернізації існуючих підприємств та впровадження європейських стандартів якості товарів і послуг.

Експерт Інституту економічних досліджень і політичних консультацій *Віктор Гречин*, який в якості запрошеного експерта брав участь у «круглих столах», висловив розчарування тим, що Угоду про асоціацію не було підписано на саміті у Вільнюсі.

«У переважній більшості очікування громадськості у регіонах з приводу запланованого підписання Угоди про асоціацію між Україною і ЄС були самими позитивними. Більшість експертів, представників бізнесу і держслужбовців розуміли, що підписання Угоди про асоціацію саме по собі не вирішить наявних економічних проблем, однак створить таке законодавче і інституційне поле, на якому працювати, здійснювати бізнесову чи дослідницьку діяльність буде простіше і рентабельніше – через більшу прозорість, створення більш рівних умов для всіх учасників ринку, зниження монополізації в окремих секторах економіки тощо. Хотілось би висловити подяку Миколі Яновичу Азарову за те, що він все ж виявив тактовність - - відоме Розпорядження КМУ № 905-р було опубліковано в останній день «круглих столів». Завдяки цьому, інтрига не була похована передчасно, і 21 листопада у Луганську ми мали змогу пересвідчитись, що громадськість цього східного регіону України має такі само оптимістичні очікування напередодні підписання Угоди про Асоціацію і утворення ПВЗВТ, як і більшість обласних громад України. Базуючись на вибірці із 14 областей, ми можемо зробити висновок про наявність самої широкої підтримки підписання Угоди про асоціацію населенням України –

хотілось би, щоб чинними керівниками держави цей факт був мудро врахований», -- зазначив **Віктор Гречин**.

Директор Інституту економічних досліджень і політичних консультацій **Ігор Бураковський** підсумував виступи інших учасників, відзначивши важливість і корисність громадських обговорень актуальних економічних питань, що стоять перед державою.

«Питання підписання чи непідписання Асоціації з ЄС належить до тих, що визначають архітектуру економічної політики держави у довгостроковому періоді. Важливість цього питання мала би змусити осіб, від яких залежить прийняття важливих рішень, максимально врахувати економічну складову і відмежовуватись від надмірного волюнтаризму чи політизації. Ми вважаємо, що суттєвих пересторог економічного характеру для непідписання Угоди про асоціацію у Вільнюсі не було. Якщо є інтерес у проведенні додаткових досліджень – такі дослідження можна провести, але знову ж таки – необхідно проводити ґрунтовний аналіз, дотримуючись наукової методології, будь яка політизація чи необґрунтовані висновки тут є неприпустимими», -- підкреслив **Ігор Бураковський**.

Проект засвідчив, що на регіональному рівні є гостра потреба в подальшому об'єктивному та неупередженому обговоренні економічної складової поглиблення співпраці з ЄС на основі кількісного аналізу наслідків створення ПВЗВТ. При цьому існує запит саме на аналітику та рекомендації в розрізі економіки окремих областей, що зумовлюється передусім специфікою регіональних проблем. Запитувачами такої інформації є як місцеві органи влади, так і бізнес, громадськість, науковці. Відсутність кількісних оцінок ризиків та ефектів гальмує формування суспільного запиту на вектор подальшої інтеграційної політики України, сприяє політизації процесу підписання Угоди про асоціацію.